

Gabriela VÁŇOVÁ

Manželství a manželské spory ve světle raně novověké knihy svědomí

Bakalářská práce Historického ústavu Filozofické fakulty Jihočeské univerzity, České Budějovice 2006, 87 s.

Posudek vedoucího bakalářské práce

Bakalářská práce se snaží představit instituci manželství a manželské spory v raném novověku. Lze ji chápat jako příspěvek v genderově pojímaným výzkumům k ranému novověku, stranou nezůstává ani pokus popsat rituálovou praxi spojenou se sňatkem a manželstvím.

Hlavním pramenným východiskem práce byla kniha svědomí dolní konsistoře z let 1594 až 1600, která nabízí pohled do zákulisí předmanželských a manželských sporů a nepřímě odhaluje očekávané role ženy a muže ve společnosti i závazný průběh kroků, které vedly k uzavření manželství. Práce se opírá i o vydané prameny, zejména o právní normy, které manželské soužití upravovaly.

Bakalářská práce je rozdělena do čtyř kapitol. V úvodu se Váňová pokusila zasadit práci do dosavadního stavu bádání zejména na poli gender history, kterou chápe jako svou hlavní teoretickou oporu. Bohužel zde musím konstatovat, že se Gabriele Váňové nepodařilo charakterizovat vývojové směry bádání o pohlavích a historiografická část úvodní kapitoly působí spíše popisným dojmem. Další část úvodní kapitoly potom ne příliš do hloubky analyzuje použitý pramen z hlediska obsahu, pohlaví, profese a předkládá základní pravidla soudního procesu v raném novověku. Součástí přílohy bakalářské práce je poté podrobná registrová edice všech 39 případů zaznamenaných v knize svědomí.

Druhá kapitola se věnuje manželství v raném novověku. Je založena zejména na práci s literaturou a vydanými prameny a postupně se zabývá vývojem pohledu církve a společnosti na tuto instituci. Následující kapitola se zaměřila na rituálové kroky spojené se vstupem do manželství. Zde se Gabriela Váňová pokusila již propojit poznatky získané studiem odborné literatury a analýzu knihy svědomí. Bohužel však zde chybí pečlivá argumentace pro jednotlivá tvrzení z knih svědomí (například s. 28). Váňová se postupně zaměřila na motivy vstupu do manželství, kritéria výběru partnera, rituálu zasnub a sňatku.

Závěrečná čtvrtá kapitola se poté zaměřila na manželské spory a krize. Nejvíce stálo podle Váňové za manželskými konflikty domácí násilí, zejména ze strany muže, a majetkové rozpory. Časté byly o spory o nedodržení manželského slibu. I v tomto případě platí, že

Gabriela Váňová mohla svá tvrzení více doložit na konkrétních příkladech z knih svědomí, navíc v některých pasážích se neubráníla popisnosti na úkor interpretace.

Předložená bakalářská práce naznačila, jak využít knih svědomí k poznání partnerských vztahů v raném novověku. Autorka prokázala schopnost pracovat s historickými prameny a klást jim otázky, nicméně zvolený pramen by pravděpodobně dokázal nabídnout i více. Po formální stránce se práce bohužel vyznačuje stylistickými nepřesnostmi a celkově by si zasloužila větší redakční úsilí. Práci doporučuji k obhajobě a z výše uvedených důvodů ji navrhuji ohodnotit ještě stupněm **velmi dobře**.

České Budějovice 30. srpna 2006

PhDr. Pavel Král, Ph.D., v. r.